

The Double-Challa; The means to a Jewish “Thank You”/Yehoshua Grunstein

Obligation

אמר רבי אבא: בשבת חייב אדם לבצוע על שתי ככרות, דכתיב “לחם משנה.” (מסכת שבת דף קי"ז עמוד ב)

Said R' Abba- on Shabbat, one must have two breads, as it say “a double bread” [Shemot 16/22] (Tractate Shabbat 117b.)

Explanation

צריך שתהיה מפה על השולחן תחת הפת, ומפה אחרת פרוסה על גביו, ואני שמעתי טעם לעשות זכר למן, שהיה מונח כמו בקופסא; טל למעלה וטל למטה. וזכר לזה נותנין מפה תחת הפת ואחרת על גביו. (שולחן ערוך, אורח חיים, סימן רע"א/ט)

There should be a cover under the bread and another above the bread, and I heard a reason that it is reminiscent of the Mana, that laid [in the desert] like in a box; a layer of dew above it, and a layer of dew under it. And thus, reminiscent of this, you place a cover under the bread and another above the bread. (Tur, OC, 271)

כמה סעודות חייב אדם לאכול בשבת? שלש...ושניהם מקרא אחד דרשו (שמות ט"ז/כה); ויאמר משה אכלהו היום, כי שבת היום לה', היום לא תמצאוהו בשדה." (מסכת שבת דף קי"ז עמוד ב)

How many meals does one have to eat on Shabbat? Three...and each [i.e.- the former view, quoted prior to this one, that said to have 4 and the majority view that states to have 3] learned it from the same verse [Shemot 16/25]; “And Moshe said; “eat it TODAY, as TODAY is the Sabbath to the Lord, TODAY you will not find it [i.e.- the Manna] in the field.” (Tractate Shabbat 117b.)

Reason

וזכרת את כל הדרך אשר הוליכך ה' אלהיך זה ארבעים שנה במדבר... ויענך וירעבך ויאכלך את המן ... למען הודיעך כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם כי על כל מוצא פי ה' יחיה האדם... כי יי אלהיך מביאך אל ארץ טובה... ארץ אשר לא במסכנת תאכל בה לחם לא תחסר כל בה...פן תאכל ושבעת ובתים טבים תבנה וישבת: ובקרך וצאנך ירבין וכסף וזהב ירבה לך וכל אשר לך ירבה: ורם לבבך ושכחת את ה' אלהיך המוציאך מארץ מצרים מבית עבדים: המוליכך במדבר הגדל והנורא נחש שרף ועקרב...המאכלך מן במדבר...להיטבך באחריתך. ואמרת בלבבך כחי ועצם ידי עשה לי את החיל הזה: וזכרת את ה' אלהיך כי הוא הנתן לך כח לעשות חיל (דברים פרק ח"א-ו"ח)

And you shall remember the entire way on which the Lord, your G-d, led you these forty years in the desert...And He afflicted you and let you go hungry, and then fed you with the manna... so that He would make you know that man does not live by bread alone, but rather by, whatever comes forth from the mouth of the Lord does man live...For the Lord your G-d is bringing you to a good land...a land in which you will eat bread without scarcity, you will lack nothing in it...But, lest you eat and be sated, and build good houses and dwell therein. And your herds and your flocks multiply, and your silver and gold increase, and all that you have increases. And your heart can grow haughty, and you forget the Lord, your G-d, Who has brought you out of the land of Egypt, out of the house of bondage, Who led you through that great and awesome desert, [in which were] snakes, vipers and scorpions...**Who fed you with manna in the desert**, which your forefathers did not know, in order to afflict you and in order to test you, to benefit you in your end, and you will say to yourself, "My strength and the might of my hand that has accumulated this wealth for me.". But you must remember the Lord your G-d, **for it is He that gives you strength to succeed** (Devarim 8/1-18.)

- ויאמר ה' אל משה אמור אל אהרן נטה את ידך" (שמות, ח/א)- אמר רבי תנחום: "אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה; "המים ששמרון בשעה שהושלכת ליאור לא ילקו על ידיך"..."
 - ויאמר ה' אל משה אמור אל אהרן נטה את מטך והך את עפר הארץ" (שמות, ח/יב)- אמר רבי תנחום: אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה; "עפר שהגין עליך כשהרגת את המצרי אינו דין שילקה על ידך". לפיכך, לקו ג' מכות אלו על ידי אהרן"...(שמות רבה, פרשת וארא, י', ד, ז).
 - "And G-d said to Moshe, **say to Aharon**, reach out your hand" (Shemot 8/1);" Said R' Tanchum; Said G-d to Moshe; "The water that guarded you at the time you were put into the Nile should not be smote by you..."
 - "And G-d said to Moshe, **say to Aharon**, reach out your stick and hit the dust of the land (Shemot 8/12"); Said R' Tanchum; Said G-d to Moshe; "The dust that guarded over you when you killed the Egyptian should not be smote by you!"
- Therefore, these three plagues [i.e.- Blood, Frogs and Lice,] were facilitated by Aharon." (Shemot Raba, Parshat Va'e'ra, 10/4 and 7.)

אמר ליה רבא לרבה בר מרי; מנא הא מילתא דאמרי אינשי: "בירא דשתית מיניה לא תשדי ביה קלא?" א"ל; דכתיב: [דברים כ"ג/ח] "לא תתעב אדומי כי אחיך הוא, ולא תתעב מצרי כי גר היית בארצו." (מסכת בבא קמא דף צ"ב עמוד ב)

Said Raba to Rava son of Mari; what is the source of what people commonly say; “don’t throw a stone into the well you drink from?” He answered them; as it says (Devarim 23/8); “ You shall not despise an Edomite, for he is your brother. You shall not despise an Egyptian, for you were a sojourner in his land. (Tractate Bava Kama 92b.)

Practical Ramification

ובירושלמי קאמר, "שלא יראה הפת בושתו," פירוש-...והיה ראוי להקדימו בברכה, ומקדימין בברכת היין. (טור, אור"ת, רע"א)

And in the Yerushalmi it says; “so that the bread will not be embarrassed,” meaning...that one should have made the blessing and ate the bread first , and we make the blessing over the wine [i.e.-Kiddush,] beforehand (Tur, OC, 271.)

Proof

ויקם מלך חדש על מצרים אשר לא ידע את יוסף: (שמות א/ח)

A new King was appointed over Egypt who didn't know Yosef (Shemot 1/8)

ואחר, באו משה ואהרן ויאמרו אל פרעה: כה אמר ה' אלהי ישראל שלח את עמי ויחגו לי במדבר: ויאמר פרעה מי ה' אשר אשמע בקלו לשלח את ישראל לא ידעתי את ה' וגם את ישראל לא אשלח: (שמות פרק ה/א-ב)

And afterwards, Moshe and Aharon came and said to Pharaoh, "So said the Lord G-d of Israel, 'Send out My people, and let them sacrifice to Me in the desert.' And Pharaoh said, "Who is the Lord that I should heed His voice to let Israel out? I do not know the Lord, neither will I let Israel out." (Shemot 5/1-2)

היום "אשר לא ידע את יוסף", למחר הוא עתיד לומר "לא ידעתי את ה'". (שמות רבה, פרשת שמות פרשה א)

Today, he "didn't know Yosef" and tomorrow, he is destined to say "I don't know the Lord." (Shemot Raba, Shemot 1/8.)

כל הכופר בטובתו של חברו, לבסוף כופר בטובתו של הקב"ה". (מדרש הגדול ח', הובא בתורה שלימה על שמות ה/ב, בעריכת הרב כשר)

Anyone that denies the good that is done by a fellow human being will eventually deny the goodness of G-d. (Midrash Hagadol, brought in the Torah Shelima edition of the Chumash, by Rabbi Kasher.)

Epilogue

כמו שתהיה הזכירה ביום השבת במנותינו ממנו "אחד בשבת ושני בשבת...כך הזכירה ביציאת מצרים, במנותינו החדש "הראשון" והחדש ה"שני"...לגאולתנו, ...אבל כאשר עלינו מבבל, ונתקיים מה שאמר הכתוב (ירמיה טז/ד - טו) "ולא יאמר עוד חי ה' אשר העלה את בני ישראל מארץ מצרים כי אם חי ה' אשר העלה ואשר הביא את בני ישראל מארץ צפון", חזרנו לקרא החדשים בשם שנקראים בארץ בבל, להזכיר כי שם עמדנו ומשם העלנו השי". כי אלה השמות "ניסן אייר" וזולתם שמות פרסיים, והנה נזכיר בחדשים הגאולה השנית כאשר עשינו עד הנה בראשונה (רמב"ן שמות פרק יב/ב)

Just like we recall [i.e.- show recognition] Shabbat by counting [the days] from it; "The first day in Shabbat, the second day in Shabbat"....so too we recall the exodus from Egypt by counting from it; the "first" month, the "second" month....from our redemption [from Egypt].... But once they came out of Babylonia, and the following verse came true (Yirmiyahu 16/14-15;) "Therefore, behold days are coming, says the Lord, and it shall no longer be said, "As the Lord lives, Who brought up the children of Israel from the land of Egypt, But, "As the Lord lives, Who brought up the children of Israel from the northland," we began to call the months in the names that they were called in Babylonia, to recall that there we stood, and from there G-d brought us out. These names of "Nissan," "Iyar," and the like are Persian names, and thus we recall [when we say the name of the month] our second redemption just like we did for the first (Ramban, Shemot 12/2)

וְעִנִּיתָ וְאָמַרְתָּ לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֲרָמִי אֲכִד אָבִי וַיֵּרֵד מִצְרַיִם וַיֵּגֶר שָׁם בְּמִנְתֵי מֶעֶט וַיְהִי שָׁם לְגוֹי גָדוֹל עָצוּם וָרֹב: וַיֵּרְעוּ אֹתָנוּ הַמִּצְרַיִם וַיַּעֲשׂוּ וַיִּתְּנוּ עָלֵינוּ עֲבֹדָה קָשָׁה: וַנִּצְעַק אֶל יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ וַיִּשְׁמַע יְהוָה אֶת קוֹלֵנוּ וַיֵּרָא אֶת עֲנָנוּ וְאֶת עַמְלֵנוּ וְאֶת לְחַצְנוּ: וַיּוֹצֵאֵנוּ יְהוָה מִמִּצְרַיִם בְּיַד חֲזָקָה וּבְזֶרַע נְטִיפָה וּבְמַנְיָא גָדֹל וּבְאֹתוֹת וּבְמִפְתֵּימוֹ: וַיְבֹאֵנוּ אֶל הַמְּקוֹם הַזֶּה וַיִּתֵּן לָנוּ אֶת הָאָרֶץ הַזֹּאת אֲרֶץ זֵבֶת חֶלֶב וְדִבְשׁ: וְעַתָּה הִנֵּה הַבְּאִתִּי אֶת רֵאשִׁית פְּרֵי הָאָדָמָה אֲשֶׁר נָתַתָּה לִי ה' וְהִנְחֹתוּ לִפְנֵי ה' אֱלֹהֶיךָ וְהִשְׁתַּחֲוִיתָ לִפְנֵי ה' אֱלֹהֶיךָ: (דברים כ"ה-י)

And you shall call out and say before the Lord, your G-d, "An Armenian [sought to] destroy my forefather, and he went down to Egypt and sojourned there with a small number of people, and there, he became a great, mighty, and a numerous nation. And the Egyptians treated us cruelly and afflicted us, and they imposed hard labor upon us. So we cried out to the Lord, G-d of our fathers, and the Lord heard our voice and saw our affliction, our toil, and our oppression. And the Lord brought us out from Egypt, with a strong hand, an outstretched arm, great awe, and with signs & wonders. And he brought us to this place, and gave us this land, the land of flowing milk and honey. **And now, I have brought the first-fruits of the land that G-d have given me.**" And he shall place it before the Lord his G-d and bow before the Lord his G-d (Devarim 26/5-10.)

היא שצונו לספר טובותיו אשר הטיב לנו והציל אותנו. ומתחיל בענין יעקב אבינו, ומסיים בעבודת המצרים וענותם אותנו, ולשבחו על כל זה, ולבקש ממנו להתמיד הברכה כשיביא הביכורים. (ספר המצוות לרמב"ם, מצות עשה * קל"ב)

We are commanded to tell all the goodness G-d has bestowed on us, and saved us. **You start from Yaakov our Patriarch, and end with the servitude & torture of Egypt, and we praise G-d for all this**, and ask that his blessings continue consistently when you bring your first fruits (Ramban, Book of Mitzvot, Positive commandment # 132)

"בראשית ברא אלהים..." א"ר בנאי; העולם ומלואו לא נברא אלא בזכות התורה...רבי ברכיה אמר- בזכות משה...ר' הונא בשם ר'

מתנה אמר- בזכות ג' דברים נברא העולם; בזכות חלה, ובזכות מעשרות, ובזכות בכורים, (בראשית רבה, פרשת בראשית, פרשה א/ד)

"In the Beginning G-d created"....R' Banai said: the entire world was created because of the Torah,...R' Berchiya said: it was because of Moshe...R' Huna in the name of R' Matna said: because of three things the world was created: because of tithing, because of the "Challa" portion [taken from dough before baking it,] and **because of the first-fruits.** (Bereshit Raba, Parsha of Beresheit, 1/4.)

וכונת כל המצות שנאמין באלהינו ונודה אליו שהוא בראנו, והיא כונת היצירה, שאין לנו טעם אחר ביצירה הראשונה, ואין אל עליון חפץ בתחתונים מלבד שידע האדם ויודה לאלהיו שבראו. (רמב"ן, שמות פרק י"ג/ט"ז)

The purpose of **all** the Mitzvot is that we believe that the Lord is our G-d, and **thank him that he is our creator, and this is the purpose of the entire creation, as we have no other reason for the initial creation [of the world,] as G-d on high has no use for the ones below, except that man knows him and thanks him that he created him.** (Ramban, Shemot 13/16.)